

Koetoiminta ja käytäntö

Liite 15.10.2001 58. vuosikerta Numero 3 Sivun 15

Tuholaistarkkailu kannattaa puutarhayrityksessä

JUHA KAILA, Hämeen Maaseutukeskus

Tuholaistarkkailulla on merkittävä asema puutarhayrityksen tuotannon kehittämisessä. Tarkkailun avulla voidaan optimoida kasvinsuojelutoimenpiteet. Tiiviin tarkkailun myötä voidaan luopua varman päälle tehtävistä kasvinsuojelutoimista. Näin saadaan aikaan todellisia säästöjä, niin kukkaroa kuin luontoakin ajatellen.

Tulevaisuudessa tuholaistarkkailulla tulee olemaan merkittävä rooli markkinoinnissa, sillä nykyaikainen, asemansa tiedostava kuluttaja vaatii yhä enemmän tietoa tuotteen tuotantotavoista. Mikä onkaan puutarhatuotteille parempaa mainosta kuin se, että niiden kasvinsuojelu on tehty vain ja ainoastaan todetun tarpeen mukaan. Lisäksi tarkkailu takaa tuottajalle levollisen mielen, sillä hän tietää mitä pellolla tapahtuu, eikä tuholaistilanne ole arvailujen varassa.

Itse tarkkaillen tai palveluna ostaen

Moni viljelijä harjoittaa tuholaistarkkailua itsenäisesti. Paljon on myös sellaisia tuottajia, jotka teettävät tämän työn ulkopuolisella eli ostavat tarkkailun palveluna. Tarkkailua tarjoavat MTT:n kasvinsuojelu ja tutkimusasemat sekä Maaseutukeskukset. Hämeen, Satakunnan ja Pirkanmaan alueella palveluja kannattaa kysellä joko Maaseutukeskuksesta tai MTT:stä. Viikoittainen tarkkailu antaa viljelijälle tiedon tuholaistilanteesta tarkasti ja nopeasti. Ostettuna palveluna viljelijälle jää aikaa muille tilan töille, joita kesällä riittää. Tilakohtaisen tarkkailun lisäksi tarjolla on maankattavia ennustepalveluita, joiden varoituksia voi lukea joko netistä tai tilata suoraan kännykkään.

Miten tarkkaillaan ja milloin?

Kaalikasvien tarkkailuun ei tarvita monenlaisia tarkkailuvälineitä. Liimapyydykset ja mikroskooppi sekä hieman lajituntemusta ja rutkasti aikaa riittävät tarkkailuun. Keltaisiin liimapyydyksiin käyvät parhaiten kaalikärpäset, kirpat ja kaalikoi. Sinisiä liimapyydyksiä käytetään eritoten luteiden havainnointiin. Aikuisia kaalikärpäsiä on hankala erottaa muista mustista kärpäksistä, joten tarkkailun tueksi voi laskea munia. Kaalikärpäsen munintaa havainnoidaan laskemalla munat esimerkiksi 15-20 kasvin juurelta kerran viikossa. Muninnan runsaudesta voidaan sitten päätellä, onko lentävien kaalikärpästen torjunta onnistunut vai joudutaanko turvautumaan juurikäsittelyihin. Kaalikoita voidaan tarkkailla

liimapyydyksen lisäksi feromonipyydyksellä. Tässä pyydyksessä hyödynnetään urospuolisten koiden suvunjatkamisviettä. Hormonikapseli levittää ympäristöön naarassukupuolihormonin tuoksua, joka houkuttelee uroskoit luokseen. Näin koit jäävät kiinni liimapaperiin.

Tarkkailu on aloitettava heti istutuksen jälkeen. Kirpat nimittäin lähestulkoon odottavat pellolla taimia. Sen sijaan luteet saapuvat taimien riesaksi vasta lämpötilan noustessa +15 asteen paremmalle puolelle. Lämpösumma on tällöin noin 115-125 astetta. Pikkukaalikärpäsen toukat kuoriutuvat talvikotelosta keväällä. Ensimmäinen sukupolvi on siivillä toukokuun lopulta aina juhannuksen tienoolle asti. Pikkukaalikärpäsen toinen sukupolvi lentää aktiivisesti elokuun alkupuoliskolla. Isokaalikärpänen puolestaan lentää heinäkuun alussa. Muninnan seuranta kannattaa aloittaa toukokuun puolivälissä, ja sitä on jatkettava aina elokuun lopulle saakka. Kaalikasvien uusiin tuholaisiin on kaalikoi, joka on nykyään vuosittainen vieras ristikkukaisilla kasveilla. Kaalikoin ei uskota talvehtivan, ainakaan kovin hyvin Suomessa, joten hyönteinen tulee maahamme eteläisten ja kaakkoisten ilmavirtausten mukana.

Mitä saadut tulokset kertovat?

Liima-ansoihin jää runsaasti kiinni muitakin ötököitä kuin tarkkailtavia tuholaisia. Havainnointi vaatii runsaasti aikaa ja hieman lajituntemusta. Havainnot kertovat tarkkailijalle paljon siitä, milloin kasvinsuojelutoimenpide pitää suorittaa, miten vahvaa seosta kasvinsuojelussa on käytettävä ja lopulta sen, miten kasvinsuojelu on onnistunut. Tuottajan on tärkeä tietää torjuntakynnys eli se, milloin on oikea aika mennä pellolle. Kaalikasvien tuholaisien torjuntakynnykset ovat: aikuinen kaalikärpänen 5 kpl/viikko, kaalikärpäsen munat 10 kpl/viikko (mahdollinen juurikäsittely), kaalikoi 10 kpl/viikko ja luteet 5 kpl/viikko. Yhteistyötä kaivataan

Uskon, että tulevaisuudessa yhteistyö viljelijöiden, neuvonnan ja tutkimuksen kanssa tulee olemaan entistä tiiviimpää. Yhdessä tekemällä saamme luotua maahamme verkoston, jonka avulla jokainen suomalainen tuottaja saa tarkan tiedon siitä, minkälainen tuholaisparvi hänen viljelyksiään vaanii. Nopean ja ajankohtaisen varoituksen avulla yhä useampi tuholainen saavuttaa maanpäällisen vaelluksensa pään. Oikea-aikainen ja tehokas torjunta takaavat, että suomalaisessa ruokapöydässä on laadukasta ja ehkä vielä piirun verran turvallisempaa ruokaa.

Lisätietoja: Koetoiminta ja käytäntö 3/2001: 15 sähköposti juha.kaila@maaseutukeskus.fi puhelin (03) 625 2246